

iskolagyűlésen, meghallgattuk két support teacher (a fehér Angela és az arab Aysa) beszámolóját arról a részképeség-fejlesztő módszerről, amelyet alkalmaznak⁴, videofilmet láttunk a szülők és az iskola kapcsolatáról; magam részt vettem a tantestület heti (!) továbbképzésén, amelyet az Education Action Center egyik pszichológusa az autizmusról, az autisztikus gyerekek foglalkoztatásáról tartott.

Ottlétünk egyik igen fontos mozzanata volt a P. Gabi (vizuális tanszék) által tervezett s - a mi diákjainkkal és az éppen udvaron lévő kicsikkel, majd az ötödikesekkel - megvalósított Balaton-projekt. Gabi a hátizsákjában óriási mennyiségű, kicsi áttetsző műanyag kelyheket és kék festéket hozott magával. Irányításával az udvaron úgy illesztették egymásba a kelyheket és töltötték meg őket kékre festett vízzel a gyerekek, hogy végül - még a kicsik is kórusban - kibetűzhették a „Balaton” szó festékes vízből kirajzolódó betűit. Másnap aztán az ötödikesek a Balaton alakját „varázsolták elő” ugyanígy a magyar „kis tanító nénivel”. (Sajnos akkor éppen nem voltam ott, mert Judit csoportjában töltöttem a délelőttöt.

Valaki azonban értem jött és így - ha az egész folyamatot nem is, de - láthattam magát a művet. A diákjaink mesélték, hogy amikor készen lettek a gyerekek a szókirakással, valaki spontán azt kezdte énekelni, hogy Happy birthday...! Majd ezt átalakítva így folytatta: Happy Balaton...!) Szóval Gabi és a kisdíákok jóvoltából itt valódi pedagógiai élmény született. (Érzelmesebb hangulatban azt is mondhatnánk, hogy „angyal szállt el a Hackney udvarán kirajzolódó Balaton meg a „tavat” körülvevő gyerekek és felnőttek fölött”.) Az ilyen élmény ritka, s nagyon is ráfért a hallgatókra (lásd majd később az esti műhelybeszélgetésekről szóló részt).

Claudia, Gina és Réka ebben az osztályban - a Balaton-projekt napján - megkérte az ötödikeseket, hogy írjanak magukról rövid bemutatkozást. Így tudtuk meg, hogy a föld melyik pontjáról származnak a családjaik, hogy a gyerekek milyen nyelven tudnak az angolon kívül. Ezekben az írásokban kedves üzeneteket is beleszórtak a vendégeknek az ötödikesek: „It was nice to meet you! (Jó, hogy találkozunk!)” „I think you will make good teachers.” (Szerintem jó tanárok lesztek!)

(folytatjuk)

4 Makaton Vocabulary Development Project (Makaton szókinccsfejlesztő projekt). Bővebben lásd: www.makaton.org

A tanulási zavarok, elsősorban a diszlexia néhány szociológiai vonatkozása

dr. Kecskés Ádám

A szociológia száraz tudománynak látszik, számokkal dolgozik. A számok, a statisztikák azonban rendkívül fontosak, hiszen elgondolkodtatóak, következtetésekre serkentenek, döntések meghozatalát készítik elő, cselekvésre készítetnek. Írásunk természetesen nem vállalja a téma teljes kibontását: figyelemkeltő céllal született. A tanulási nehézségek következményei ugyanis nem csak az egyént sújtják, hanem azt meghaladóan társadalmi vonatkozásai is igen súlyosak lehetnek. Ezért szeretnénk a következőkben néhány adattal is rávilágítani a jelenség korai felismerésének fontosságára, komplex kezelésének (l. Tanító 2010. 9. szám) szükségességére.

A diszlexia előfordulása

Friss kutatási tapasztalatok szerint jóval nagyobb a tanulási zavarokkal küzdők, ezen belül a diszlexiások előfordulási aránya, mint azt korábban gondoltuk. E kutatások az előfordulási gyakoriság mellett rávilágítanak arra is, hogy a kezeletlen tanulási nehézségeknek - mind az egyén, mind pedig a társadalom szempontjából - igen súlyos következményei vannak.

- Az európai NEURODYS kutatási projektben résztvevő 9 országban (Németország, Franciaország, Hollandia, Nagy-Britannia, Ausztria, Svájc, Finnország, Svédország, Magyarország) például a diszlexia prevalenciája 5-10%, tehát legalább 22,7 millió uniós polgár érintett. A fel nem ismert diszlexia az angol felmérések szerint évente 1 billió angol fontjába kerül az országnak, ami naponta 2,75 millió angol font!!! A diszlexia szociális

jellemzői szerint magasabb az előfordulás a börtönlakók, illetve a feltételesen szabadlábra helyezettek, az oktatásból kimaradók, a tartósan munkanélküliek között. A diszlexia a pszichiátriai, emocionális és viselkedési zavarok kialakulásának esélyét, a morbiditási adatokban is mérhetően, jelentősen növeli / drogfüggőség! /.

- Az USA adatai hasonlóak (de a felmérések időpontjai szerint inkább az európai adatok hasonlóak az amerikaiakhoz), 5-15% a gyakoriság itt is (és cca.15-45 millió ember), előfordulása megelőzi a hiperaktivitását és az autizmusét. Ugyanakkor a diszlexiások jelentős százaléka (20-55 %) szenved hiperaktivitástól is.

- Egyéb USA vizsgálatok szerint a teljes lakosság 30-50%-ának van valamilyen, nem diagnosztizált tanulási zavara. A tanulási zavarokkal küszködő diákok 27 %-a kiesik a felsőoktatásból.